

beeld VUMC

INTERVIEW VAN EGMOND, WYGHEL EN ZAAIJER

Corona verliest fors terrein

● Maarten Costerus

In de herfst en winter vieren luchtwegvirussen hoogtij. Toch lijkt de najaarsgolf over zijn hoogtepunt heen. Hoe kan dat?

Precies een jaar geleden schoot het aantal coronapatiënten op de verpleegafdeling rond deze tijd van het jaar pijlsnel omhoog, tot zo’n 2200 begin december. De bezetting op de intensive cares liep op van zo’n 300 begin november naar meer dan 600 halverwege december. Het verschil met nu is groot. Er lagen vrijdag niet meer dan 36 coronapatiënten op de ic en 850 op de verpleegafdeling. Ook het aantal ziekenhuisopnames daalt al twee weken op rij. Opvallend, noemt prof. Marjolein van Egmond, immunologe bij Amsterdam UMC, de afname. „Dat had ik niet verwacht. Ik heb er ook geen goede verklaring voor. Moge-

lijk heeft het te maken met de zomergolf, waardoor veel mensen weer afweer hebben opgebouwd. De vaccinaties helpen vanzelfsprekend ook mee.” Het zou haar overigens niet verbazen als het aantal besmettingen gedurende de winter wel weer toeneemt.

Immuniteit
Ook prof. Hans Zaaijer, arts-microbioloog bij Amsterdam UMC en onderzoeker bij bloedbank Sanquin, vindt de afname opmerkelijk. Het aantal infecties met het RS-virus ziet hij wel omhooggaan, wat gebruikelijk is voor de tijd van het jaar. Dat dat met corona niet gebeurt, is volgens hem te danken aan de hoge vaccinatiegraad en de hoge graad van doorgemaakte infecties. RIVM-woordvoerder Harald Wychgel ziet een combinatie van factoren voor de dalende cijfers. „Door de zomer- en najaarsgolf hebben mensen immuniteit opgebouwd. Ook zijn veel mensen geboosterd en loopt er een prikcampagne. Daarnaast is omikron minder ziekmakend dan de deltavariant van eind vorig jaar.”

Omikron
Uit onderzoek van Sanquin bleek in oktober dat eind vorig jaar 22 procent van de donoren een corona-infectie had doorgemaakt. In minder dan een jaar tijd is dat percentage opgelopen tot zeker 77 procent. Die toename heeft volgens Zaaijer te maken met de omikronvariant, waardoor miljoenen Nederlanders besmet raakten. Mensen die al eens corona hebben gehad, lopen volgens hem een geringe kans om door een nieuwe infectie ernstig ziek te worden.

”
Vergissing om te denken dat omikron onschuldig virus is
Prof. Marjolein van Egmond, immunologe bij Amsterdam UMC

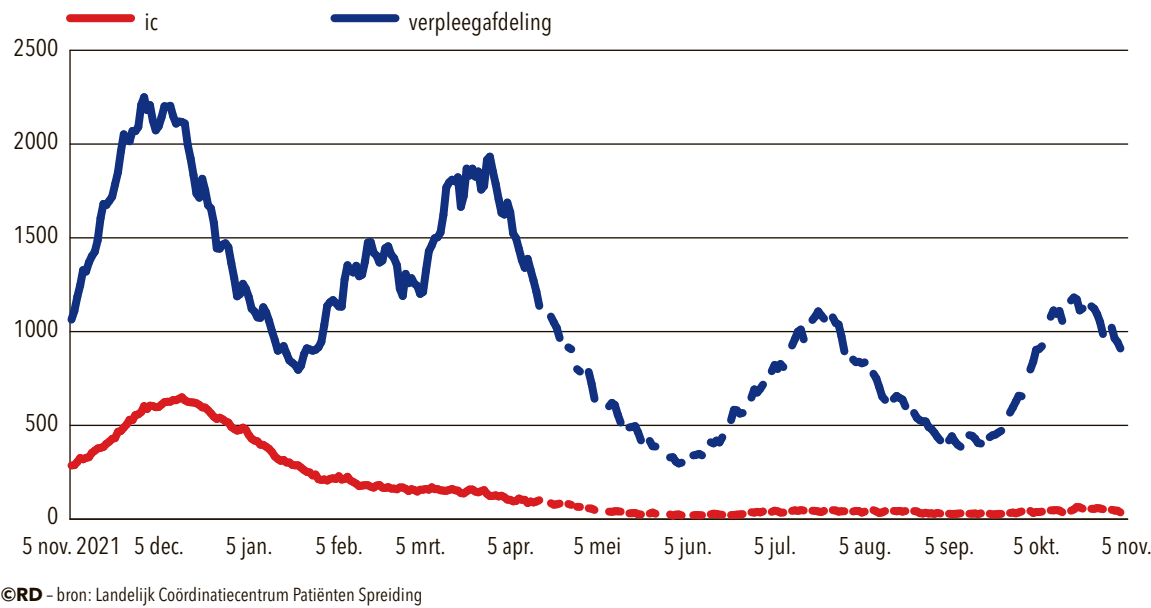
”
Verstandig als mensen stoppen met handen schudden
Prof. Hans Zaaijer, arts-microbioloog bij Amsterdam UMC

Het percentage mensen dat corona heeft gehad, verschilt wel aanzienlijk per leeftijdsgroep. Tegenover 90 procent van de 18- tot 25-jarigen heeft minder dan 60 procent van de 71- tot 75-jarigen een besmetting achter de rug. Van hen raakte een op de drie besmet in de periode vóór de omikronvariant. Zaaijer: „Dat betekent dat zo’n 40 procent van de ouderen omikron heeft gezien. Voor de meeste ouderen is de vijfde coronaprik daarom absoluut nuttig, omdat ze zich daarmee beter tegen omikron beschermen.”

Niet onschuldig
Ook immunologe Van Egmond vindt dat de herhaalprik meerwaarde heeft ten opzichte van de eerdere vaccins. De nieuwe coronaprik is namelijk een zogenaamd bivalent vaccin, dat niet alleen is gericht tegen het oorspronkelijke coronavirus, maar ook tegen de omikronvariant. Omikron is een relatief milde variant. Waarom zouden mensen nog een prik halen? „Het is een vergissing om te denken dat omikron onschuldig is. Dat hebben we gezien in landen waar ouderen minder vaak zijn gevaccineerd. Zij kunnen echt heel ziek worden van omikron”, reageert Van Egmond. „Omdat de afweer tegen het virus na verloop van tijd afneemt, is de herhaalprik voor ouderen en kwetsbaren heel belangrijk. Door deze prik wordt de immuniteit weer op peil gebracht.”

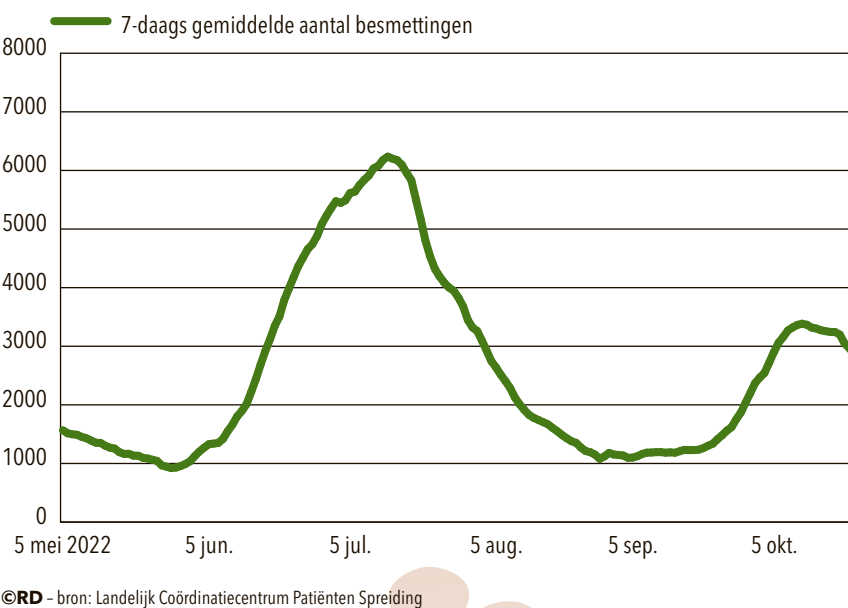
Bescherming
Maar ook 60-minners met een goede gezondheid doen er volgens haar goed aan om een prik te halen. Van Egmond: „Vaccinatie verkleint de kans dat mensen ziek worden en dat de maatschappij door ziekteverzuim wordt ontwricht. Er is al personeelskrapte in veel sectoren, van de zorg tot het openbaar vervoer. Voor iemand die een operatie moet ondergaan, maakt het niet uit of deze wordt uitgesteld omdat het ziekenhuis vol coronapatiënten ligt of omdat artsen ziek zijn. Het resultaat is even vervelend.” Vaccinatie beschermt goed tegen ernstige ziekte. Maar in hoeverre een prik ook voorkomt dat mensen elkaar besmetten, vindt Van Egmond een lastige vraag. „Wat we zien, is dat vaccinatie met de herhaalprik het aantal neutraliserende antistoffen tegen omikron verhoogt. Deze antistoffen voorkomen dat het virus cellen binnendringt. Het is daarom waarschijnlijk dat gevaccineerden minder makkelijk besmet raken en het virus

Ziekenhuisbezetting coronapatiënten
Afgelopen jaar

©RD – bron: Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding

Aantal positieve coronatests
Afgelopen halfjaar

©RD – bron: Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding